

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Teoretyczne podstawy wychowania i opieki [ćwiczenia], PG_00207058						
Kierunek studiów	Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	jednolite magisterskie		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		polski		
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS		1.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		prof. dr hab. Lucyna Kopciewicz				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		prof. dr hab. Lucyna Kopciewicz				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	15.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		0.0		10.0	25
Cel przedmiotu	Pogłębienie wiedzy teoretycznej z zakresu teorii wychowania i opieki oraz rozwijanie umiejętności analizy sytuacji wychowawczych i opiekuńczych charakterystycznych dla edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[PPWJ5_W05] ma wiedzę na temat struktury i funkcji systemu edukacji oraz alternatywnych form edukacji; rozumie kontekstowe uwarunkowania podstaw, celów, organizacji oraz funkcjonowania instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych	Student/ka ma pogłębioną wiedzę dotyczącą struktury i funkcji systemu edukacji oraz alternatywnych form edukacji i opieki nad dzieckiem; rozumie kontekstowe uwarunkowania podstaw, celów, organizacji i funkcjonowania instytucji edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz ich znaczenie dla rozwoju dziecka.	[SW5] realizacja zadania problemowego
	[PPWJ5_W04] ma pogłębioną, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie na temat głównych środowisk wychowawczych, ich specyfiki i procesów w nich zachodzących	Student ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę teoretyczną na temat głównych środowisk wychowawczych dziecka (rodzina, przedszkole, szkoła, instytucje opiekuńczo-wychowawcze), ich specyfiki oraz procesów wychowawczych i opiekuńczych w nich zachodzących, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej.	[SW5] realizacja zadania problemowego
	[PPWJ5_U01] ma umiejętności pozwalające na dokonywanie obserwacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych, analizowanie ich z wykorzystywaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz proponowanie rozwiązań problemów	Student/ka potrafi dokonywać obserwacji sytuacji i zdarzeń pedagogicznych charakterystycznych dla edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej, analizować je z wykorzystaniem wiedzy pedagogiczno-psychologicznej oraz formułować adekwatne propozycje rozwiązań problemów wychowawczych i opiekuńczych.	[SU5] realizacja zadania problemowego
	[PPWJ5_U02] ma umiejętności pozwalające na rozpoznawanie potrzeb, możliwości i uzdolnień dzieci lub uczniów oraz projektowanie i prowadzenie działań pedagogicznych, a także planowanie, realizację i ocenę spersonalizowanych programów kształcenia i wychowania	Student/ka potrafi rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia dzieci lub uczniów oraz projektować, planować, realizować i oceniać działania pedagogiczne i opiekuńcze, w tym elementy spersonalizowanych programów kształcenia i wychowania, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb rozwojowych dzieci.	[SU5] realizacja zadania problemowego
	[PPWJ5_K01] ma kompetencje społeczne umożliwiające posługiwanie się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka	Student/ka posiada kompetencje społeczne umożliwiające posługiwanie się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej nauczyciela, wychowawcy i opiekuna, kierując się odpowiedzialnością, empatią oraz szacunkiem dla godności i podmiotowości każdego dziecka.	[SK5] realizacja zadania problemowego
	[PPWJ5_K03] ma kompetencje społeczne umożliwiające budowanie relacji wzajemnego zaufania między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami dziecka lub ucznia oraz włączanie ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej	Student/ka posiada kompetencje społeczne umożliwiające budowanie relacji wzajemnego zaufania między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w szczególności z rodzicami lub opiekunami dziecka, oraz aktywne włączanie ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej i wychowawczej.	[SK5] realizacja zadania problemowego

Treści przedmiotu	1. Podstawowe pojęcia wychowania i opieki w analizie sytuacji edukacyjnych Rozpoznawanie procesów wychowawczych i opiekuńczych w codziennych sytuacjach przedszkolnych i szkolnych. Opiekuńczo-wychowawcze zadania nauczyciela. 2. Nurty wychowania - konsekwencje dla rozwoju dziecka Analiza wybranych nurtów wychowania (autorytaryzm wychowawczy, wychowanie demokratyczne, niedyrektywne, antypedagogika). Nurty wychowania i ich konsekwencje rozwojowe. Osobiste teorie wychowania i opieki w pracy nauczyciela. 3. Rodzina jako środowisko wychowania i opieki Style wychowania a postawy rodzicielskie: konsekwencje dla relacji dziecka z rówieśnikami i nauczycielami. Style przywiązania a zachowanie dziecka w przedszkolu i szkol. wpływ na relacje dziecka z rówieśnikami i nauczycielem. 4. Dziecko w sytuacji ryzyka opiekuńczo-wychowawczego Ryzyka opiekuńczo-wychowawcze. Konsekwencje sieroctwa społecznego, deficytów i patologii opiekuńczo-wychowawczych. Funkcjonowanie dzieci z rodzin zastępczych, adopcyjnych i w kryzysie. Rola szkoły i przedszkola w kompensowaniu deficytów opiekuńczo-wychowawczych. Analiza działań wspierających dziecko w środowisku szkolnym. 5. Opieka i wychowanie dziecka przewlekle chorego Specyfika funkcjonowania dziecka chorego i hospitalizowanego. Analiza potrzeb emocjonalnych i edukacyjnych dziecka przewlekle chorego. Postawy nauczyciela wobec choroby dziecka. Współpraca z rodziną i specjalistami.																				
Wymagania wstępne i dodatkowe																					
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	<table><tr><td>Sposób oceniania (składowe)</td><td>Próg zaliczeniowy</td><td>Składowa oceny końcowej</td></tr><tr><td>Zadania problemowe podejmowane podczas ćwiczeń</td><td>51.0%</td><td>100.0%</td></tr></table>	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej	Zadania problemowe podejmowane podczas ćwiczeń	51.0%	100.0%														
Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej																			
Zadania problemowe podejmowane podczas ćwiczeń	51.0%	100.0%																			
Zalecana lista lektur	<table><tr><td>Podstawowa lista lektur</td><td colspan="2">Górka-Strzałkowska, A. (2021). <i>Szkoła dobra na wszystko. Funkcje opiekuńczo-wychowawcze szkoły w środowisku lokalnym</i>. Warszawa: Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.</td></tr><tr><td></td><td colspan="2">Gray, D. (2010). <i>Adopcja i przywiązanie. Praktyczny poradnik dla rodziców</i> (tłum.). Gdańsk: GWP.</td></tr><tr><td></td><td colspan="2">Krajewska, B. (2018). <i>Między pomocą społeczną, wsparciem a pieczą zastępczą. Założenia i rzeczywistość wybranych instytucji</i>. Katowice: Wydawnictwo Naukowe Katedra.</td></tr><tr><td></td><td colspan="2">Skalbania, B., Babiarz, M., & Bidziński, K. (2020). <i>Pomoc psychologiczno-pedagogiczna na pierwszym etapie edukacji szkolnej: aspekty organizacyjne i realizacyjne</i>. Kielce: Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego.</td></tr><tr><td>Uzupełniająca lista lektur</td><td colspan="2">Czarnocka, M. (2017) <i>Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole i przedszkolu: zasady organizacji, przykłady praktycznych rozwiązań, pytania i odpowiedzi, narzędzia</i>. Warszawa: Wiedza i Praktyka.</td></tr><tr><td>Adresy eZasobów</td><td colspan="2"></td></tr></table>	Podstawowa lista lektur	Górka-Strzałkowska, A. (2021). <i>Szkoła dobra na wszystko. Funkcje opiekuńczo-wychowawcze szkoły w środowisku lokalnym</i> . Warszawa: Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.			Gray, D. (2010). <i>Adopcja i przywiązanie. Praktyczny poradnik dla rodziców</i> (tłum.). Gdańsk: GWP.			Krajewska, B. (2018). <i>Między pomocą społeczną, wsparciem a pieczą zastępczą. Założenia i rzeczywistość wybranych instytucji</i> . Katowice: Wydawnictwo Naukowe Katedra.			Skalbania, B., Babiarz, M., & Bidziński, K. (2020). <i>Pomoc psychologiczno-pedagogiczna na pierwszym etapie edukacji szkolnej: aspekty organizacyjne i realizacyjne</i> . Kielce: Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego.		Uzupełniająca lista lektur	Czarnocka, M. (2017) <i>Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole i przedszkolu: zasady organizacji, przykłady praktycznych rozwiązań, pytania i odpowiedzi, narzędzia</i> . Warszawa: Wiedza i Praktyka.		Adresy eZasobów				
Podstawowa lista lektur	Górka-Strzałkowska, A. (2021). <i>Szkoła dobra na wszystko. Funkcje opiekuńczo-wychowawcze szkoły w środowisku lokalnym</i> . Warszawa: Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej.																				
	Gray, D. (2010). <i>Adopcja i przywiązanie. Praktyczny poradnik dla rodziców</i> (tłum.). Gdańsk: GWP.																				
	Krajewska, B. (2018). <i>Między pomocą społeczną, wsparciem a pieczą zastępczą. Założenia i rzeczywistość wybranych instytucji</i> . Katowice: Wydawnictwo Naukowe Katedra.																				
	Skalbania, B., Babiarz, M., & Bidziński, K. (2020). <i>Pomoc psychologiczno-pedagogiczna na pierwszym etapie edukacji szkolnej: aspekty organizacyjne i realizacyjne</i> . Kielce: Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego.																				
Uzupełniająca lista lektur	Czarnocka, M. (2017) <i>Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole i przedszkolu: zasady organizacji, przykłady praktycznych rozwiązań, pytania i odpowiedzi, narzędzia</i> . Warszawa: Wiedza i Praktyka.																				
Adresy eZasobów																					
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania																					
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy																				

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.